

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII :: Número 2161

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 6 d'Agost de 1920

PERTENECE A LA BIBLIOTECA
ATENEU DE BARCELONES

A LA PLATJA

—Que no't banyes tu, Filomena?
—Ai no, filla!... Me'n daria molta vergonya, que'm ve-
gessin amb trajo de bany.

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Exposició i venda DE ARTICLES PER A
Taula, Cuina i Regal
SECCIÓ ESPECIAL
preu únic de **3²⁵** pessetes

IMMENS ASSORTIT en ob-
jectes propis per a festeigs i festes majors

REBAIXA DE PREUS
en vestits i barrets fantasia, per a senyora i nena

BARRETS DE PALLA Articles per a viatge,
sport i bany NEVERES I GELADORES

Mobles de fusta, metall i vimet, taules, bancs i cadires per a jardí

Sastreria a mida - «CORTE» DISTINGIT
I PREUS BARATISSIMS

Bluses, Boas, Roba blanca, Sombrilles, Bastons, Paraigues,
Banos, Guants, Camiseria, Gèneres de punt, Calçat,
Aparells parlants, Juguets, etc., etc.

La llet condensada (sense desnatar)

La més pura

MARCA

La més saludable

Antes de pendre-la

VICTORIA

Després d'haver-la pres

procedent de les masies del Montseny
(Barcelona), és absolutament pura, la
més rica, la més saludable i nutritiva
perquè conté tota la crema i perquè
és elaborada solament amb llet de
vaca suïça i sucre blanc de canya.

DE VENDA EN COLMADOS I ULTRAMARINS

Despatx central: Princesa, 15-Barcelona

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

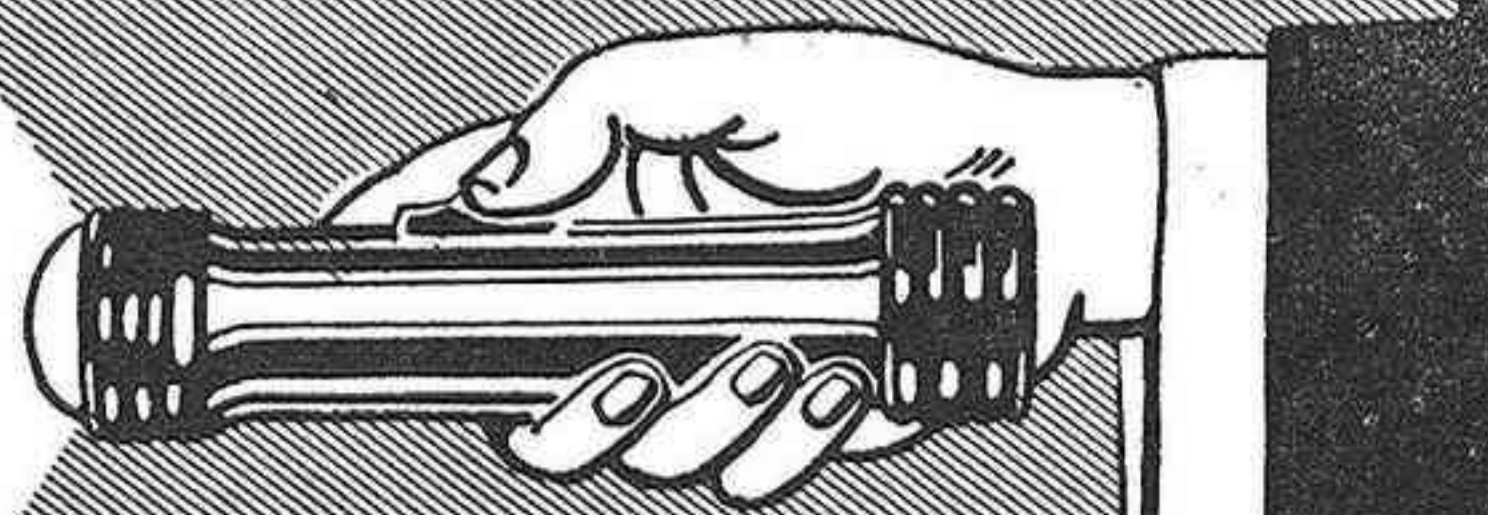
Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

AL CAMP i a la CIUTAT

AMB UNA LAMPARA DE MÀ
I PILA ELÉCTRICA

LOT

TINDREU LLUM BLANCA I PERMANENT
A TOT ARREU

Blocks NOTES

A DEU CENTIMS

BAZAR DE LA UNIÓN

Unió, 3. - BARCELONA

De venda a Barcelona: OLIVE S. en C., Pelayo, 56 E. SCHILLING, Fernando, 23 [Almacenes EL SIGLO] [JUAN ROCA, Princesa, 10

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205-BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

El mejor disolvente de los uratos
Abepala de las vías urinarias
Oálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
Farmacos Urotropina - Petañellano (Leirama) Formina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos

Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig. 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

NOSALTRES I EL GOVERNADOR

AMB MOLTÍSSIM RESPECTE

Un solt de L'ESQUELLA n'ha fet cent. Un senzill «A cau d'orella», explicant unes frases del governador sobre la premsa i els periodistes de Madrid, ha produït un article de l'A B C, un altre de *La Tribuna*, unes declaracions negatives del governador i un canvi de telegrams entre aquest i el president de l'Associació de la Premsa de Madrid. El governador ens ha desmentit. «L'ESQUELLA—ha dit—tindrà molt enginy, molta agudes, però la seva informació és falsa».

Ah, no, senyor governador, no. El nostre setmanari, encara que humorista, és serio. Mancarà al bon gust, mancarà a l'humor, si vol, però no pas a la veritat. Vostè digué les frases que li copiàrem, i ara, comprenent que els periodistes madrilenys no són els vulgars sopistes nostres i que en ells perdura «el hidalgo», intenta esborrar la nostra indiscreció amb una rectificació banal.

El senyor governador va patir una senzilla equivocació. Ell se creia tenir davant seu quatre periodistes i tenia quatre gramòfons. Ell xerrava, xerrava, i en els quatre gramòfons s'impressionaven quatre plaques, que després, en les tertúlies, engegaven algunes paraules del governador.

Els gramòfons portaven noms prestigiosos i honorables d'escriptors consagrats, i algun d'ells amb representació pública. No tenien cap animadversió pel governador. No tenien tampoc prou intimitat amb ell per a que aquest derivés la conversa a familiaritats insòlites. Llegiren els acords presos per l'Associació de la Premsa Catalana, i el governador, acabada la lectura, inicià un diàleg «campechano», un diàleg que ell obria com si fos una capa per a executar les sorts d'aqueixa llúdia, en la qual tanta fe posen els governadors ingenus. I digué, paraula més, paraula menys:

—*Pero, señores, todo esto tiene la importancia que ustedes le dan. Está tan dentro de las costumbres... ¿Quien ignora que en España y en el extranjero muchos periódicos tienen que recurrir a subvenciones indirectas?*

Els nostres periodistes insistiren en la seva demanda, i aleshores el governador derivà la conversa cap els seus ínfims dels redactors, dient textualment:

—*Tienen ustedes tal periódico, de Madrid. Gran información, tantos miles de ejemplares, tantas ediciones, y un redactor cobra veinte duros. ¿Qué ha de hacer ese infeliz con veinte duros? Y no tan sólo los periodistas subalternos. ¿Fulano? Un gran periodista, pero ha de vivir, y obtiene un permiso de exportación. ¿Zutano? Recurre a un empleo o a una subvención. Se ha de vivir, señores, se ha de vivir.* (Regoneixem que el senyor governador no va citar cap nom, empleant l'eufemisme de «Fulano» i «Zutano»).

—Ah, no, senyor, no! No admetem aqueixa teoria.

—*Ustedes no, porque ustedes tendrán grandes sueldos, pero ¿y los otros?*

Així se descapdellà el diàleg. I no excusa al governador el dir que era aquella una conversa íntima, perquè no ho era de íntima. No eren amics seus els interlocutors, perquè constituïen una comissió oficial encarregada de complimentar uns acords. Tant ho era, que aquests acords foren llegits solemnement, restant tots drets. I si haguessin procedit de mala fe els nostres periodistes, podien haver redactat una nota pública, donant l'estranya resposta del governador a una petició de moralitat professional. Amb ella hauria llegit la ciutat, que no tan sols excusava el representant del govern l'existència d'una venalitat periodística, sinó que per a justificar-la apel·lava an el «més són els altres», agreujant la immoralitat immediata amb el descobriment de la llunyana.

I és que el governador actual perteneix a la segona de les categories en que dividim als governadors que ens envien. Hi han en la primera categoria els governadors valencians. Són rígids i venjatius. Darrera d'ells surt Montjuic. Així En Crespo Azorín; així En Mestre Laborde. En la segona categoria estan els governadors gallecs. Són alegres, llenguallargues, frívols, i sota la seva vara la ciutat conreua els altars d'Àfrodita i d'Hermes, deus de la sort i de l'atzar. El senyor Bas no ho serà, però ens ha sortit gallec.

All i pebre consistorial

Complint un deure elemental, vé *La Veu de Catalunya* desfent-se en elogis a l'alcalde interi.

Diguem que el diari regionalista s'excedeix sovint en el maneig de l'incenser.

Que endut per l'afany d'exaltar les virtuts del senyor Jordá, arriba bo-i a comprometre'l i ridiculitzar-lo, en comptes d'enaltir-lo.

Així, per exemple, arribà a dir que malgrat els dies passats des de que el senyor Jordá prengué la vara de mans del senyor Martínez Domingo, no s'ha adonat la ciutat del canvi d'alcalde.

Lo que, miri's pel cantó que's vulgui, va en desmèrit de l'alcalde accidental, del que, en raó de la seva joventut física i política, tenim dret a esperar una mostra de les seves iniciatives i de la seva empenta.

Dir que entre el senyor Jordá, arribat de fresc a la primera magistratura de la ciutat, i el senyor Martínez Domingo—fet a tota mena de lluites, carregat d'honors i distincions, colrat per la soleiada popular—no hi ha diferència, resulta tan mateix excessivament fort.

Més fort encara, si es té en compte el fet de comparar al senyor Jordá amb el senyor Martínez Domingo, precisament, i no amb el senyor Durán i Ventosa, també un temps alcalde popular, de filiació política neta i clara, i pel qual no tingué el periodista un mot de regreïment.

Lliuri's l'alcalde accidental dels periodistes oficiosos i imprudents, propensos a ficar lo que vulgarment es diu *els peus a la galleda*, que pel cas que'ns ocupa és el tinter.

Lliuri-se'n, abans que dels francament contraris.

De moment, haurà pogut comprovar el senyor Jordá la certesa de l'adagi que resa:

Els amics porten falics.

**

De com a la Casa Gran s'entenen les economies.

A punt d'ésser aprovat pel Consistori, hi ha un dictamen proposant la creació d'una plaça. De què dirien? De *Dret Marítim*.

S'assenyalen al nou empleu 6,000 pessetes anyals. Cinquanta drets al mes per a explicar o informar en una matèria que ignorem fins a quin punt manté relació amb les obligacions imposades al Municipi.

Amb la plaça—no hi ha que dir-ho—vindrà la creació de l'oficina corresponent, per la que, com és natural, es nomenarà el personal indispensable.

Fins a fer de l'oficina o Escola de *Dret Marítim*, quelcom semblable a la d'*Anormals*, reorganitzada a darrera hora, i a la que, entre professors, especialistes, buròcrates ordenances i demés, es troben adscrites quaranta i tantes persones per una seixantena d'alumnes...

**

En virtut del pacte segellat entre les diferents forces (?) consistorials, hem entrat al període dels simulacres de sessió, a pretext de que'ns trobem en ple estiu.

L'Ajuntament es reuneix solament de quinze en quinze dies, lo que suposa un consol per als qui creien que persistirien entre els regidors la tivantor i l'hostilitat, que són el truc de les campanyes electorals.

En el darrer simulacre de sessió, protestà el senyor Vinaixa de la comèdia, al·legant, entre altres raons, el nombre considerable d'assumptes pendents de la resolució del Consistori.

Indubtablement té el senyor Vinaixa tota la raó.

La sola observació a fer a les seves paraules—i això pot consolar al regidor radical—és la de que tampoc, reunint-se el Consistori, es soluciona cap problema que afecti verament a la ciutat.

Les paròdies, censurables i tot, ofereixen, al menys, l'estalvi que suposa no encendre el llum.

I deixar de fer *beguda*.

JUST

L'afany de glòria

Ha proposat *El Dia Gráfico* que la Comissió encarregada de cercar cabals per al monument an En Guimerá, s'adressi a una altra Comissió, l'encarregada a Cristiania d'otorgar els premis Nobel, per a que sigui concedit el de literatura a don Angel Guimerá.

Adhessió plena de L'ESQUELLA, mes prec també de que la petició sigui conduïda amb tot el decor. Temps endarrera, alguns varen tenir la mateixa pensada, i després de recollir totes les obres d'En Guimerá, relligant-les bellament, les enviaren cap a Cristiania, confiats en que la glòria, com la llibertat, aquesta vegada ens vindria del Nord.

I no arribà res. En Guimerá no fou premiat. Però al mateix temps que les obres d'En Guimerá arribaven a Cristiania unes altres obres catalanes, també prenent el premi Nobel. Eren les obres d'En Falp i Plana, l'autor de *Lo geni Català*. Per això ara cuidem, si se fa la petició, de que no surti un altre Falp i Plana.

La conquesta de Madrid

De tant en tant surt un amic madrileny afalagador i optimista, que'ns diu:

—Però vostès, què fan aquí? Perquè no se'n van a Madrid a escriure?

Nosaltres li responem que a Barcelona ens trobem com el peix a l'aigua, i ell insisteix oferint-nos, per a enlluernament, la carrera feta per tots els periodistes catalans que anaren a la Cort: per En Vinardell, per En Marquina, per En Cánovas Cervantes, per En Xammar...

—Ara — ens diu — el xicot de Madrid és el d'un xicot sortit de Barcelona. De l'Endériz.

—Ah, sí, l'Endériz! Un xicot simpàtic i viu, que era redactor d'*El Liberal*.

—Doncs l'Endériz va anar a una sabateria, s'emprovà un parell de sabates, demanà el preu i al sentir-lo—unes cent pesetes—digué amb un to naturalíssim:—Jo em pensava que a un company li farien una rebaixa.—Ah! Vostè és sabater? — No, senyor. Sóc lladre...

Ara, quan a Madrid demanen un preu boig per les coses, tots repeteixen l'acudit del Endériz.

El bluff

La disputa sobre el preu i el tamany dels diaris, ens porta a parlar an els barcelonins de la venda dels periòdics madrilenys a Barcelona. Amb una benevolença accentuada precisem les quantitats. Dotze mil exemplars *El Sol*; deu mil l'*A B C*...

—No és cert—ens diu un amic—que l'*A B C* vengui això. D'*El Sol* no ho sé; però l'*A B C* ven a Barcelona de 3,500 a 4,000 exemplars diaris. Res més. Dintre de poc el cas d'*El Debate* s'haurà repetit amb l'*A B C*.

—Que cobren els d'aquí, que cobren els d'allà. Els noms, els noms, els noms, és lo que s'ha de dà.

Poti-poti

Aprés molt discutir i més enraonar, donant a entendre que s'estudiava seriament (?) l'assumpte, hem acabat per pagar el pa a tres rals el quilo-gram.

Bonic corolari — diguem-ne, si volen, *colofon* — a les notes oficioses publicades un dia darrera l'altre per les autòritats, afirmant que no consentien la puja d'un aliment que, per ésser el principal implica la concreció o el resum de tots els demés.

El pa ha augmentat de deu cèntims per quilo. Representa l'alça un tretze per cent. Malgrat aquest precedent, clar com l'aigua que per a pastar s'utilitza, s'han posat els llonguets a deu cèntims, lo que indica un... diguem-ne abús, amb la persuasió de que la paraula per nosaltres empleada, la substituirà el llegidor per qual-sevol altra que sia més del seu agrado.

I tots tan trempats i contents de la vida. Fent bo el proverbi, segons el qual *el que no la fa és perquè no pot*. Estirant cada dia la corda, que bé és de llei que's trenqui un dia o altre, produint el terrabastall amb honors de

tragèdia que fa temps s'obira i...—Anava a dir que som tants a desitjar.—

S'ha donat en aquest cas de la puja del pa, el fenomen (?) de que ni els farinares ni els forners hagin protestat de la mida decretada per la Junta Provincial de Subsistències, organisme al que en virtut de les disposicions de la Superioritat estan subjectes.

Més aviat pot creure's que uns i altres, fabricants de farina i pastissers, han vist amb gust el nou sacrifici imposat al consumidor. De voler extremar les coses, diríem i tot que cobejaven, fa temps, aquests deu cèntims per peça, rendiment que procuraran acréixer apel·lant als mil medis que la fantasia industrial té inventats per a ocasions consemblants.

Els únics a rebel·lar-se contra tot intent de defensa i protecció, són les empreses periodístiques.

Solament en el camp periodístic sorgeixen divergències i protestes a l'hora d'amparar-se en els beneficis, que l'Estat, sempre magnànim, tracta d'escampar damunt la premsa, que diu no admetre ingerències ni fiscalitzacions en l'esfera del seu negoci, doncs valen la llibertat i la independència dels diaris més que totes les aventatges hagudes i per haver.

S'ha vist mai donar per tres lo que manifestament val vinticinco?

Doncs això, a jutjar per lo poc que d'entre la cridòria armada per alguns diaris hem pogut sentir, és lo que pretenen determinades empreses periodístiques, una de les quals afirmava solemnement l'altre dia que *no pide la protecció de nadie*.

Lo que no és obstacle per a que resti aferrada com un mal esperit a la mamella de l'avenç reintegrable.

Que és *sopa*, carn d'olla, entrant i postres.

X. X. X.

SÍMBOLO, per Josep Oliver Bauzá.—L'autor, subtitula aqueixa obra *romance*, i creiem encertada aquesta qualificació tota vegada que no's tracta de una novel·la a seques, com tantes altres, sinó que s'enlaira en certs moments a les regions poemàtiques, a manera de faula èpica. El «siempre joven» senyor Oliver ens canta en aqueixes pàgines, saturades de bondad i de poesia, les angoixes i alegries d'un brau «garçon» que lluita i mor per la França dels seus amors; epissòdi de guerra que, si no és verídric, podria ésser-ho, tant admirablement estan descrits els incidents interessantíssims del personatge protagonista, l'excel·lent *Petit Napoleón*, tipu perfectament dibuixat, al igual que el de la seva mare (veritable mater dolorosa!) i lo mateix també que els secundaris, tots els quals responen a raons psicològiques magistralment concebudes, com arrencats de la humana realitat.

Tant en la primera part, purament epistolària i que acredita d'exquisid estilista al senyor Josep Oliver Bauzá, com en els restants capítols, destinats a la descripció de escenes viscudes i animades, i al desenrotllament dels amors que, apart el gran amor a la Pàtria, omplenen el cor del simpàtic heroi, totes les pàgines de *Símbolo* es llegeixen amb veritable delectació.

Por todo lo cual no podem de menys que felicitar al sortós autor, encoratjant-lo per a que ben sovint ens obsequii amb llibres admirables com el que acaba de publicar i que està destinat a assolir un grandió exit de llibreria.

I que Déu li pagui tant bones obres!

NOVA GUIA DE MONTSERRAT PER A PELEGRINS I EXCURSIONISTES. *Cops d'ull a la Muntanya Catalana*, per Frederic Gironella.—Versos fàcils i ben intencionats, no mancats d'inspiració ni de bellesa de forma, descriptius en sa major part dels llocs més pintorescs de la famosa històrica muntanya.

Acompanyen al text unes quantes vistes molt ben tretes i perfectament reproduïdes.

PIERRE ALBERT-BIROT, per J. Pérez-Jorba.—Una sèrie de articles crítics,—crítica admirativa de la bona,—sobre aqueix escriptor original, de la colla dels independents, Pierre Albert-Birot.

PRELUDIS LÍRICS, per J. Vives i Borrell.—Aplec de poesies amoroses en les quals el sentiment, dolç o fogós, però sempre pregón i sincer, va acompanyat constantment d'una amable ironia i de una clàssica claretat que les fan sumament simpàtiques.

Prou conegut és dels nostres llegidors En Vives i Borrell, per haver col·laborat repetidament a L'ESQUELLA i als *Almanacs* de casa. Per això ens abstenim de recalcar aquí la seva personalitat literària, no del tot definida però, tractant-se d'un poeta que ha de viure molt encara. No obstant, cal regonèixer que els versos de *Preludis lírics* descobreixen ja una modalitat més ferma i més aciensada del seu esperit, que'l col·loca entre els millors conreadors de la poesia íntima. Quan En Vives assoleixi la maduresa intel·lectual, aconseguirà també la trassa de simplificar i condensar la bella forma que ja domina i aleshores saludarem en ell a un «escollit» de les muses.

CANÇONS CATALANES, per L. Roura Garriga.—Un grapat de *cuplets* en català, ben intencionats però bastant descuidats de forma. Han sigut musicats per diferents mestres, alguns d'ells notabilíssims.

PASQUA FLORIDA.—Historieta catalana de «Caramelles», lletra de R. Llurba i J. Lito; música de Na C. Pérez Martínez. Es una de les que més èxit han assolit, interpretant-la admirablement la celebrada «Goyita», la que'n feu una creació.

SEPT CIÈNCIES

GLOSSARI

TOT SIA PER LA LLENGUA

Llegim que un bescantat filòleg mallorquí ha cobrat o està a punt de cobrar una assignació de cinc mil duros que li ha fet el Govern a l'objecte de que continui els treballs de confecció d'un Diccionari de la Llengua Catalana.

Si aqueix filòleg, per a enriquir l'idioma, gasta els mateixos procediments d'un altre que'n coneixiem—tira peixet!—amb cinc mil duros la nostra llengua pot arribar a

ésser, no sols la més rica, sinó la més «nou rica» o potentada que coneguin les filologies.

Hí havia, doncs, un abnegat recercador de paraules per a catalogar, amb les quals havia de compondre'n un Diccionari. Però ell no cercava; cercar era massa pesat per a ell; ell rebia les paraules i les ordenava en paperetes; paraules noves, paraules velles, paraules típiques, paraules tècniques, paraules d'us poc corrent; paraules arrencades dels llavis dels pagesos, dels llibres dels capellans... i fins paraules inventades per a fer veure que s'anava jent i que això del Diccionari era una cosa molt sèria.

L'abnegat filòleg abonava als recercadors deu cèntims per cada paraula nova que li enviaven escrita en una papereta. I amb tot i pagar-les tan miserablement, fou tan espontani i tan gros l'èxit assolit per aqueix sistema dels deu cèntims, que aviat s'agotaren les quantitats pressupostades. Els recercadors de paraules eixien de tots indrets com una faulosa boietada. Totínom trobava paraules noves

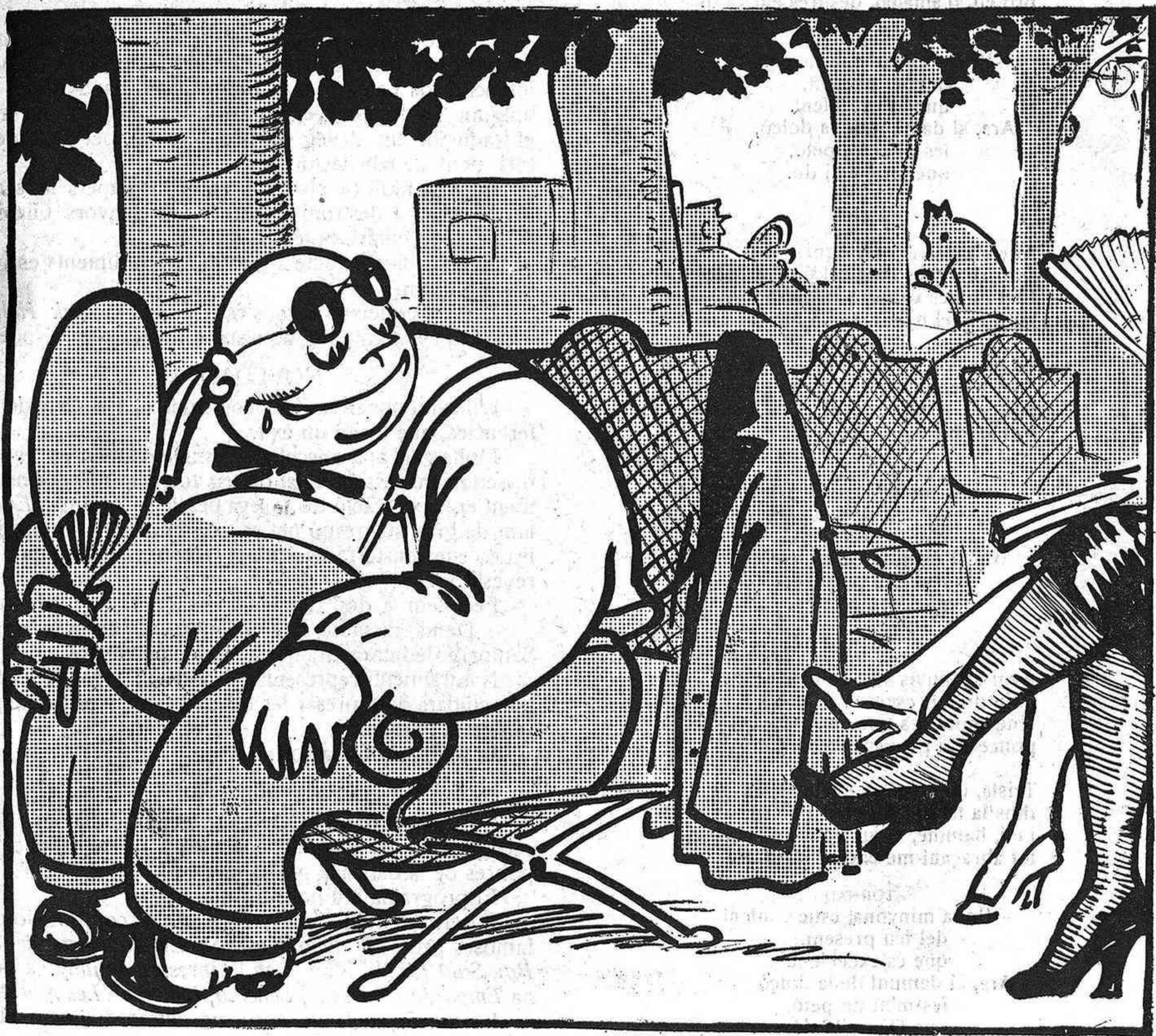
i les enviava a l'abnegat recopilador, acompanyades del seu significat o definició.

El pobre home, amb tot i l'amor que sentia per la llengua mare, va veure's materialment ofegat per l'onada de paperetes. I lo pitjor és que la major part de les tals paraules eren producte de l'humorisme interessat; mots inventats—com «samassilla»—que no volien dir res: o que tot el més volien dir «vinguen deu cèntims».

Ara imagineu-vos que el bescantat filòleg mallorquí gastés idèntics procediments. Vint-i-cinc mil pessetes per a dedicar a la confecció d'un Diccionari, repartides entre recercadors de parauletes. En poc temps se recollirien a Mallorca duescentes cinquanta mil paraules; i l'Idioma català esdevindria el més ric i el més còmic.

Per això aconsellem a l'agraciat filòleg de les Mallorques que no reparteixi aqueixa gangüeta entre ajudants recercadors. Val més que's quedi ell amb totes les misses. La llengua en restarà més ben parada... i ell també.

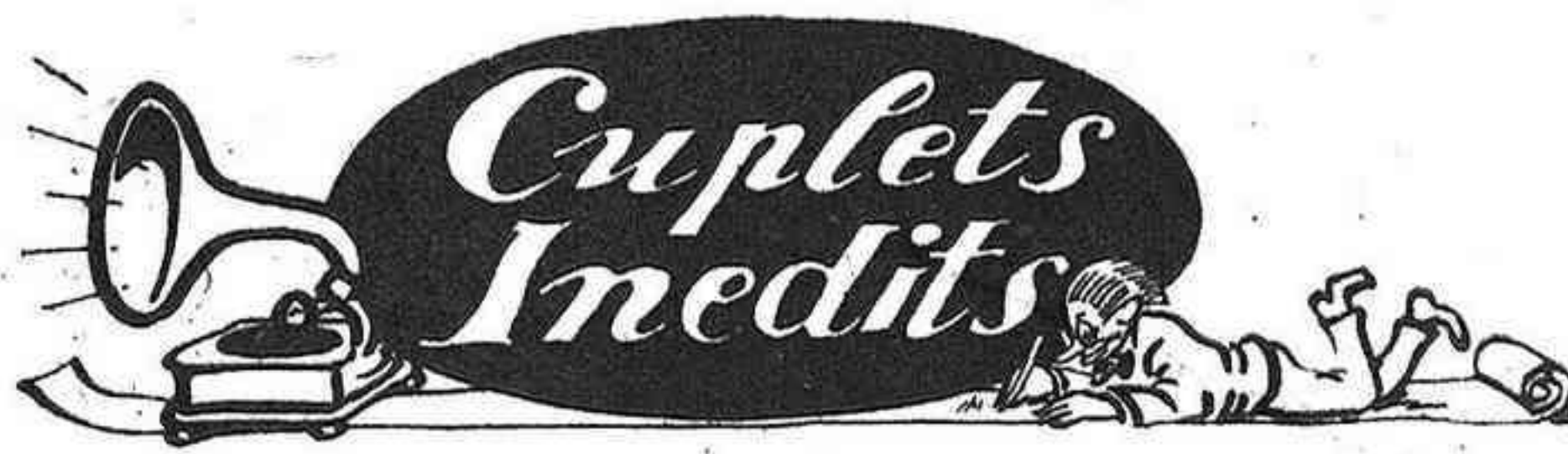
XARAU

UN ESTIUEJADOR DEL PASSEIG DE GRACIA

—Vinc aquí a pendre la fresca, i m'adono que hi fa més calor que a casa.

Dolços presents

I

Van pujà uns nuvis dies enrera,
per'passà aquí la «lluna de mel».
Vaig pensà: Mel?... Són gent llaminera!
Es que pel dolç deuen sentí anel.

Jo que'ls hi porto una gran platada
de mató amb bresques de romaní.
La núvia's feia la desmenjada,
prô ell, d'amagat, després em va di.

TORNADA

—Bona minyona, estic content
del teu present,
que és excel·lent.
Ara, al damunt de la dolçô,
fes-m'hi un petó,
que Dèu n'hi dó.

II

Al endemà vaig obsequiar-los
amb abercocs dels del pinyol dolç.
Ella només va fer que tastar-los,
però ell, el murri, en va menjar molts.

Va està ella uns dies mig malalteta...
—es va empassà, potsê, un pinyolet!—
però ell, el nuvi, amb ulls de ganeta,
trobant-me sola, em va dir baixet:

TORNADA

—Bona minyona, estic content
del teu present,
que és excel·lent.
Ara, al damunt de la dolçô,
fes-m'hi un petó,
que Dèu n'hi dó.

III

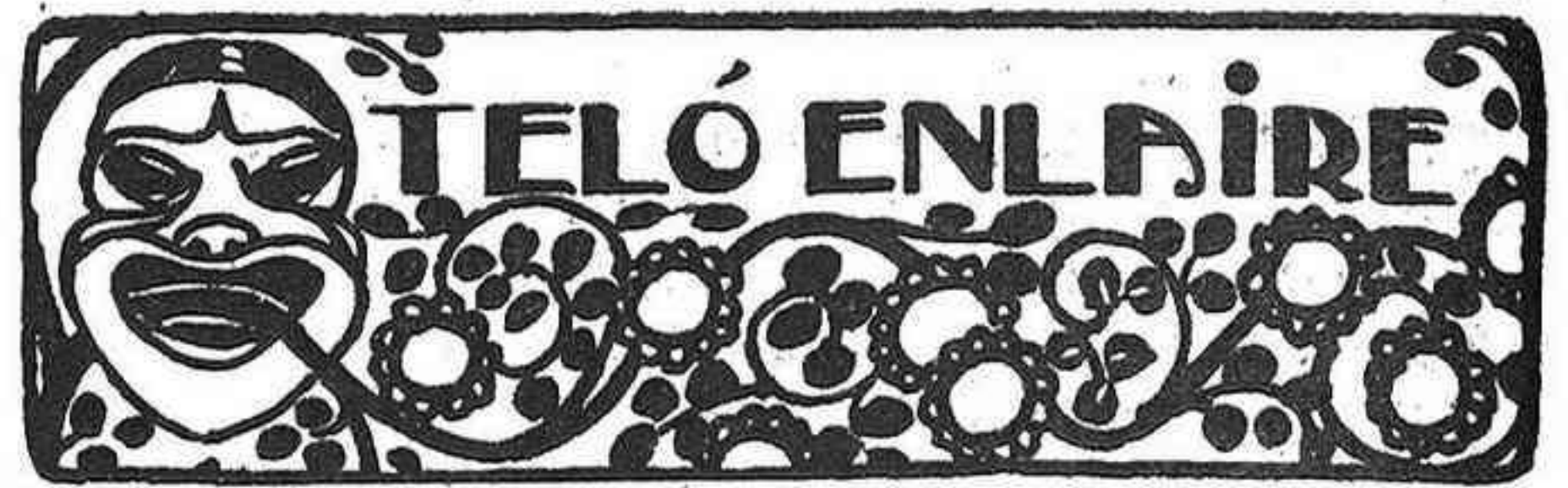
Avui els nuvis se n'entornaven;
quin dolç present el de comiat!
Unes pometes que enamoraven,
poncems i prunes i codonyat.

Trista, ullerosa, la núvia espera
dins la tartana an el seu marit;
i ell, llaminê, en un recó de l'era,
tot abraçant-me encara m'ha dit:

TORNADA

—Bona minyona, estic content
del teu present,
que és excel·lent.
Ara, al damunt de la dolçô,
fes-m'hi un petó,
que Dèu n'hi dó.

MAYET

TÍVOLI

Divertida de debò ha resultat la comèdia *Els novicis de l'amor*, d'En Romain Coolus, traduïda per En Geroni Moliné.

Es tracta de una obra perfectament construïda, disposant d'una trama magnífica i amb elements de tècnica que li donen una consistència i una força admirables. La falla, sense ésser cap cosa del altre món, resulta agradable i entretinguda: hi ha en ella tota una gama de tons capaços de complaure al espectador més exigent, puix les escenes i situacions còmiques se succeeixen a les sentimentals i aquestes armonitzen perfectament amb les atrevides, algunes de les quals passen directament als límits del vodevill.

S'ha de confessar que l'èxit de *Els novicis de l'amor* ha sigut ben merescut. La comèdia és molt enginyosa, intencionada i alegre, o còmica o divertida, diguin-li com vulguin. I a aqueix aventatge indispensable hi ha afegit el traductor un diàleg garbós i acurat, pel qual mereix tota mena de felicitacions.

Jogaren molt bé els llurs respectius papers les senyores Morera, Balestroni i Fornés i els senyors Giménez, Aymerich, Guitart, Solé i Bruguera.

A cada final d'acte hi hagué aplaudiments en gran, per a tothom.

—Un d'aqueixos dies s'estrenaran *Sherlock Holmes*; i *El galliner*, traducció, aquesta, d'En Carles Capdevila.

NOVEDADES

L'il·lustrat novelista Zamacois donà fi, a la sèrie de conferències, que foren un èxit.

Molta gent anà a escoltar al eminent literat en les seves dissertacions, essent aplaudit en totes i molt principalment en l'explicació de la seva pel·lícula original, *El otro*, film de gran suggestió pel seu assumpte interessant i per les escenes misterioses i idees teosòfiques de que està revestit.

Felicitem a don Eduard, i desitgem que torni sovint.

—Demà, dissabte, la companyia que dirigeix el gran Santpere debutarà en aquest aristocràtic teatre.

Naturalment, representaran vodevil; i és de esperar que cuidarà de represar les obres que més èxit obtingueren en el Paral·lel.

Li desitgem bona sort.

MUSIQUERIES

Dissabte passat, l'«Orfeó Gracienc» donà en el seu estatge social un magnífic concert coral a benefici dels pobres de la barriada gracienc.

El programa era nodrid i ben triat.

Foren aplaudidíssimes entre altres composicions les famoses peces *El dimoni escuat*, *Els fadrinets de Sant Boi*, *Sant Josep i Sant Joan*, *Capvespre de juny*, la sardana *Empordà i Rosselló*, *Scherzo*, *L'hivern* i *Les ginesteres*.

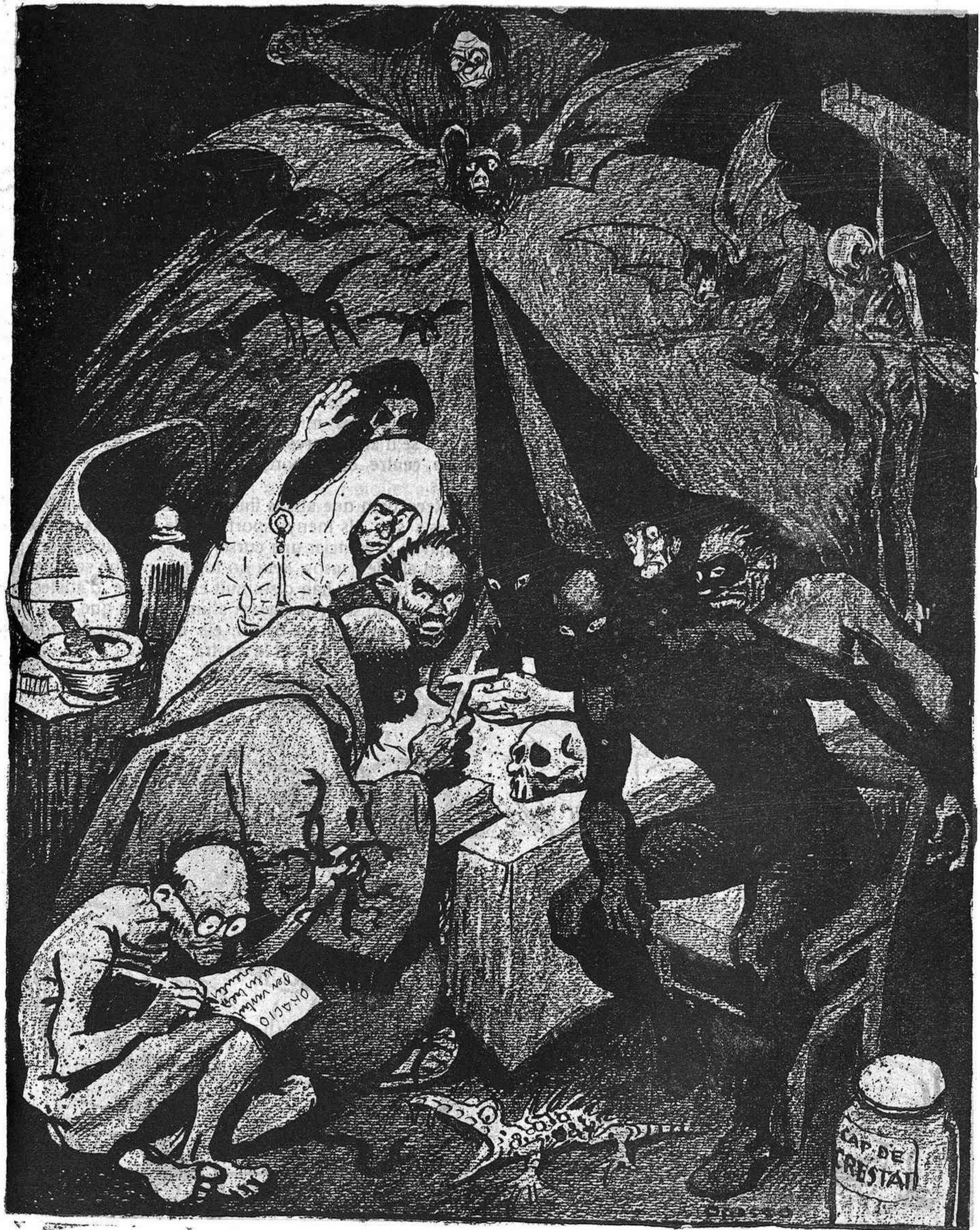
La concurrència va sortir-ne extraordinàriament satisfeta.

TOS, CATARROS, BRONQUITIS CRÒNICAS
SE CURAN RADICALMENTE CON LAS
CUATRO PESETAS BOTE

Gotas Helenianas

Pídanse en Farmacias y Droguerías

EN EL REGNE DEL MISTERI

La junta fantasmagòrica de «La Patronal» prenent els seus acords secrets.

Com van alguns estiuejants a Caldetes

BOSQUE

Pot ben dir-se que temporada de Circ com la present, tan selecta i tan variada no és cosa corrent.

Només amb llegir el cartell diari, el més llec pot fer-se càrrec de lo dit. Deu o dotze atraccions amb dues parelles de *clowns* com el *Toni Grice*, i els *Pippo* i *Shelffer*, i amb set o vuit debuts per setmana, no és d'estranyar que en ple istiu i amb la sanitosa fresca que's respira en aquest deliciós teatre, el públic l'ompli a diari.

Amb les 7 *águilas humanas*, que cada dia enardeixen al «soberano» amb el seu acurat treball, hi alternen actualment el dos «asos» del ciclisme, els germans *Saavedra* que fan verdaderes proeses amb els seus aparells.

No menys dignes de veure's són els notables saltadors *Trio López*, i altres, apart del debut que per a demà s'anuncia dels renomats acróbatas *The Franotos*.

Lliçoneta de Geografia.

El mestre:

—Senyoret Miranius: ¿vol fer el favor de dir lo que sàpiga respecte a Pola?

El deixeble:

—Pola... Pola... Es la senyora del Pol.

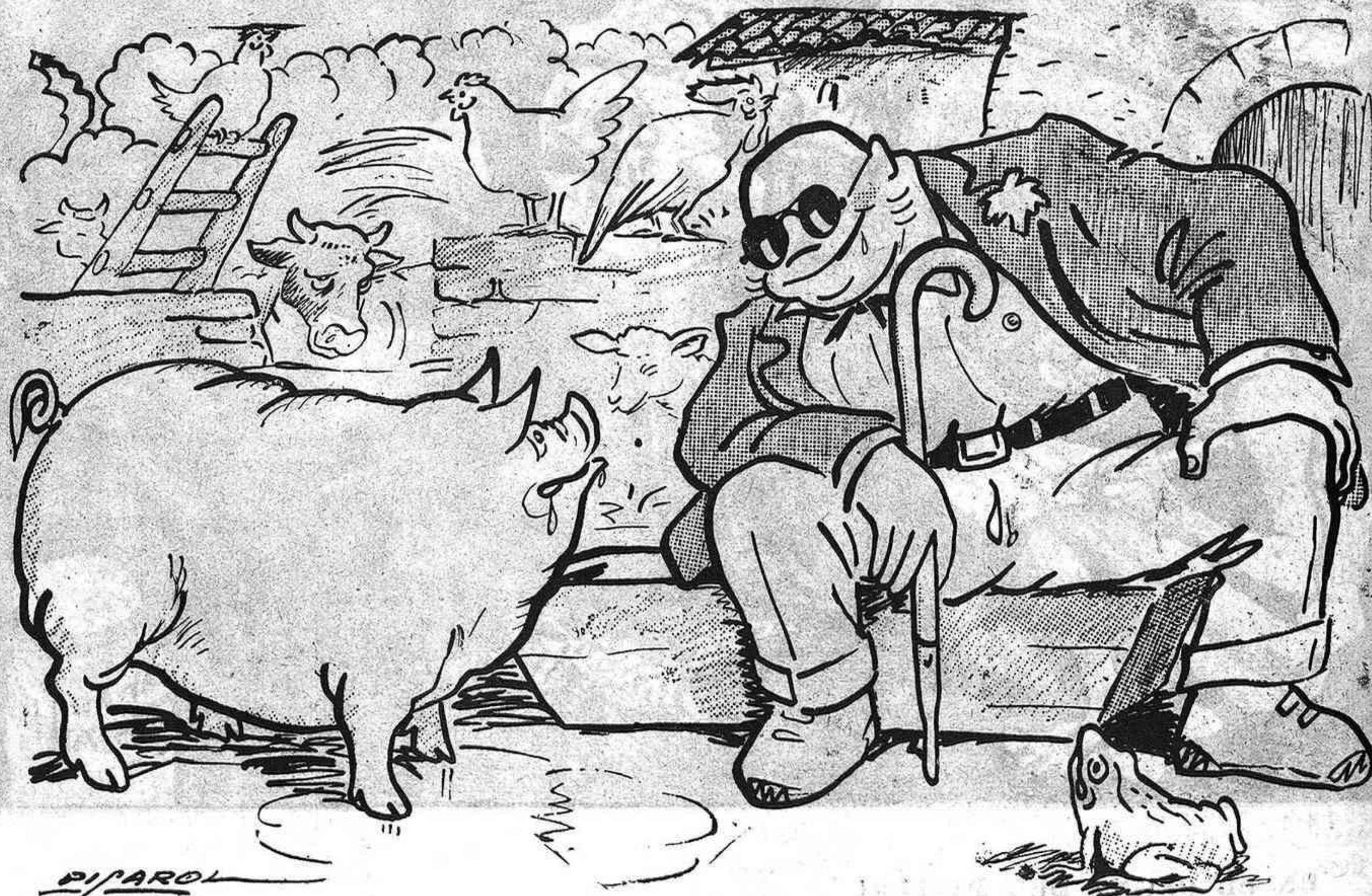
ELS DEPORTS

Parlem molt sovint del *bluf* germànic i americà i de les fantasies dels francesos, però és ben cert que per la nostra part ens hi acostem força, pel tocant al sport, al menys.

Es un fet evident, innegable, que des de que existeix la F. A. C. no hi han atletes; les causes d'aquest fenòmen no és avui ocasió d'esbrinar-les. Però el cert és que quan ningú parlava de Campionats i tecnicismes, sorgien de tant en tant un corredor, saltador o altre especialista. Constituïdes les inicials fomentadores de l'atletisme, aquest se'n anà depressa i corrents a la decadència. Catalunya, centre dels sports atlètics, ha anat de fracàs en fracàs.

Recordem que abans fins els futbolistes (és sabut que aquests són els menys sportistes de totes les classes) es dignaven presenciar una cursa, uns salts, unes petites proves en els descansos, avui no toleren ni que se'n parli.

No tan sols han disminuït el nombre d'atletes, mes fins el públic se n'ha encara allunyat més que mai; però la nostra empenta no decau; els iniciadors de la idea se deuen haver dit: Ara és la nostra!

PÍCAROL

EL SENYOR ESTEVE, A PAGES

—En què penses, tocinet?

—Pensava en que... «de porc i de senyor, se n'ha de venir de mena.»

Com ne-tornen

I en efecte, sembla que l'edificació de l'estadi és ja un fet; diuen que serà superb, amb tots els avenços requerits, grandiositat pròpia de Barcelona.

Car això sí; no'ls cap en la barretina que aquí lo únic que pertoca fer, ara per ara, és quelcom reduït, sense caràcters de monumental, però veritablement sportiu; un veritable xalet refugi per als que senten en son interior la necessitat de córrer i de brincar-se; una petita escola d'atletes veritat; centre d'aptes i que senten aquest sport.

Un estadi sense atletes i sense públic, per molt grandios i superb que sigui, de què podrà servir sinó per a il·lustrar una guia de l'Atracció de Forasters?

Finitos els tristos campionats d'atletisme, davant l'Olimpiada propera, que deurà ésser encara més trista (i tan-de-bo ens equivoquem), són aquestes i moltes altres les coses que'ns suggereixen els propòsits que venim oïnt d'uns dies ençà.

Farem, potser que sí, un superb estadi, mentre que la subscripció oberta per a recaudar els cabals necessaris als gastos dels nostres sel·leccionats a Anvers, ha quedat reduïda a la miserable suma de quatre mil pessetes.

No pot negar-se que som un poble que «sent» els sports i la calderilla.

STOP

Xerrameques Artístiques

PAGA, QUE ÉS GATA
EN GUIMERÀ ES MULLARÀ

Es veu que les classes *pujentes* de Madrid no són pas gaire aficionades a les belles arts. Ni la *reclame* d'haver obtingut premi a l'Exposició Nacional, les decideix a comprar una pintura o una escultura per a enjoiar els seus *halls*.

I després diran del nostre senyor Esteve!

Sabut és que l'Estat es compromet a adquirir a preu de «tassa» aquelles obres que havent obtingut recompensa a la nacional no els hi ha sortit comprador; manera indirecta d'afavorir als artistes premiats amb medalla. Doncs bé; aquesta vegada l'Estat es veu forçat a quedar-se amb tots els quadres i totes les estatuques premiades, per no haver-se'n venut ni una sola.

Voleu saber a quant li puja a l'Estat la brometa? Aneu escoltant:

Dues primeres medalles de pintura i dues d'escultura, a 7,000 pessetes una.

EL NEBOT IMPACIENT

—Per ara no crec que's mori.

—Oh, ja, ja!... Massa que'l conec. Ja esperarà fer-ho quan s'apugin els serveis funeraris.

Quatre segones medalles de pintura i dues d'escultura, a 4,000 pessetes.

Tres terceres medalles de pintura i dues d'escultura, a 3,000 pessetes.

Que si no vaig errat de comptes, fan la «friolera» de 67,000 pesetillas!

Els artistes premiats se'n poden ben riure d'aquest sacrifici de l'Estat.

Els sí que han tret el bè!

Aquesta és una de les poques vegades que uns espanyols tenen la immensa felicitat de tornar-li la pilota a l'Estat, dient-li:

—Paga, que és gatal

**

Els entusiastes admiradors d'En Guimerà estan decidits a alçar un monument a l'eximi dramaturg, digne de la seva fama, o a tirar-se una planxa més grossa encara que el talent del gran canari català.

Cal fer constar, però, que als primers passos ja s'han fet seu l'Ajuntament de Barcelona, logrant que patrocinés el justificat i patriòtic propòsit, lo qual fa esperar que l'èxit coronarà la seva empresa.

Es, doncs, quasi segur que don Angel es mullarà.

Ara, el que's tracta és de que's mulli ben aviat. Millor dit, de que ell mateix pugui veure com li plou al damunt.

No hi ha, certament, al món ciutat on es posin tantes primeres pedres de monuments i se'n aixequin tan pocs com a Barcelona.

A posar la primera pedra tothom hi corre; però després passen anys i panys sense que ningú se'n recordi. Podríem citar molts cassos.

A la plaça de Tetuán té d'alçar-s'hi el famós monument a la Guerra de Africa; fa cinquanta anys que al Banc de Barcelona hi dormen importants cabals a tal objecte; ne fa uns deu que una comissió de Voluntaris Ca-

talans va anar a postular per Amèrica amb el mateix fi, tornant amb un munt de pesos: varen començar-se els fonaments, els diaris publicaren l'artístic projecte... Després fou aterrada la tanca que'ls rodejava, i encara ningú ha obert la boca.

Donem aquest botó de mostra a la Comissió que's proposa estatuar nostre Guimerà, perquè no s'adormi.

Volem veure ben aviat com es mullal

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

A deu cèntims, han tingut a bé apujar el preu dels clàssics llonguets els senyors forners.

Lo qual representa un augment d'un cent per cent. Irrisòria la tal puja.

¿Com se comprèn que un quilo de pa s'hagi augmentat de deu cèntims i un llonguet que valia cinc ara en costi el doble?

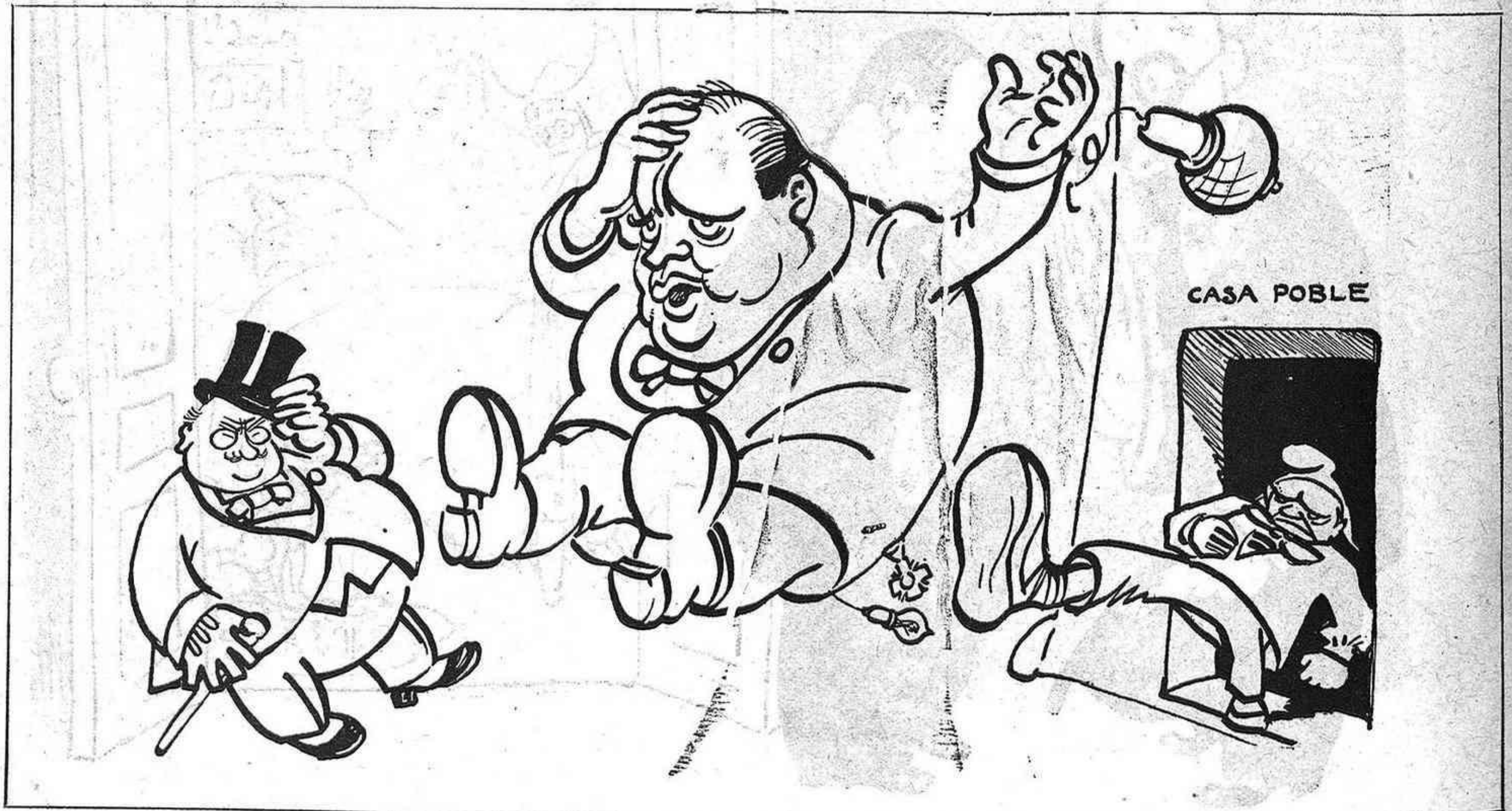
Confessin senyors de la pastera que en aquesta ocasió han fet una pasterada.

¿Sap ben bé la Comissió de Higiene que no tenim encara la peste bubònica a Barcelona?

Es que se'ns assegura que fa alguns dies que se n'han donat cassos.

Se diu que el barco que va portar a En Tittoni la duia i que els microbis desembarcaren aquell dia amb maleta i tot.

Al tanto, senyors de la xeringa!... no badem!...

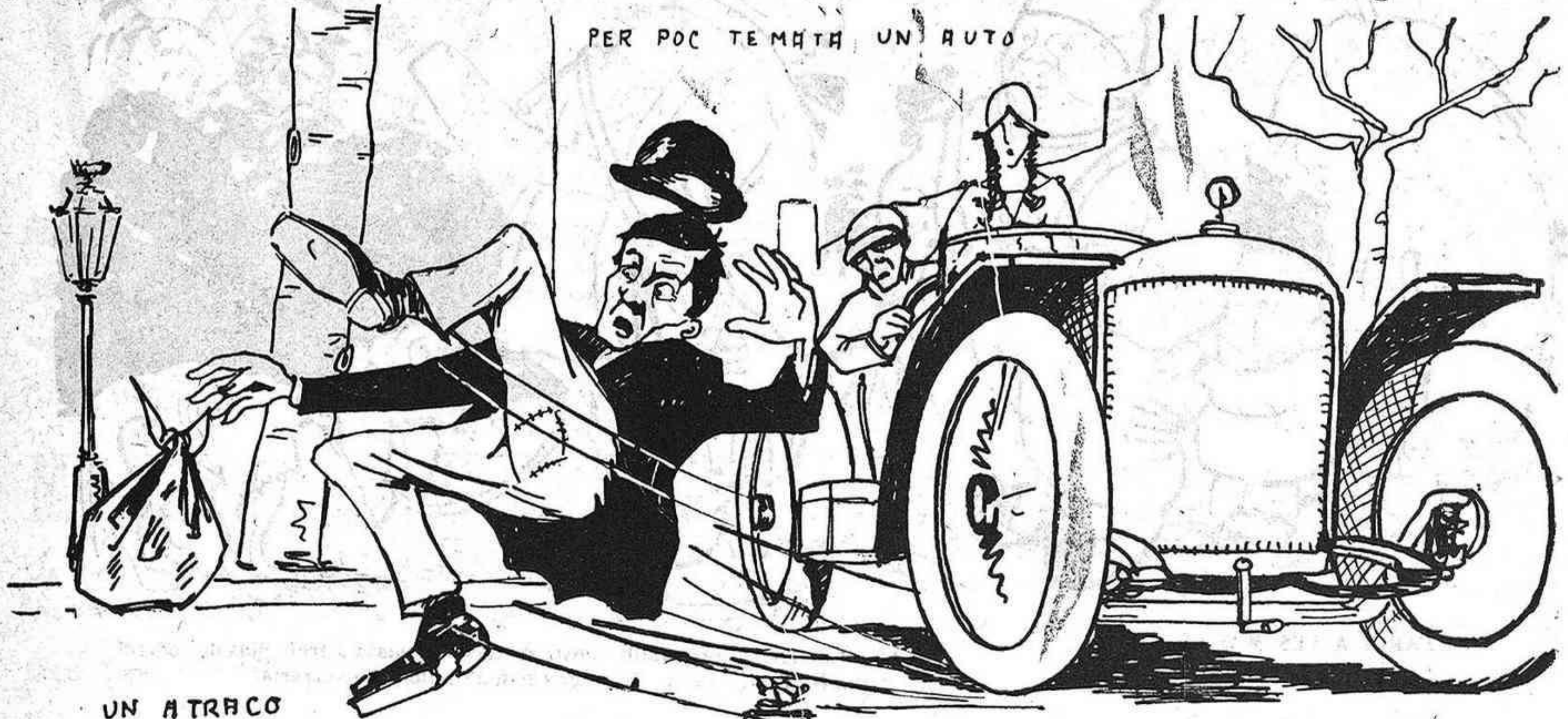

El radical.—Mai més tractes, senyor Pich!
Don Laç andrò.—(Tan trempat que era, i tan ric!)

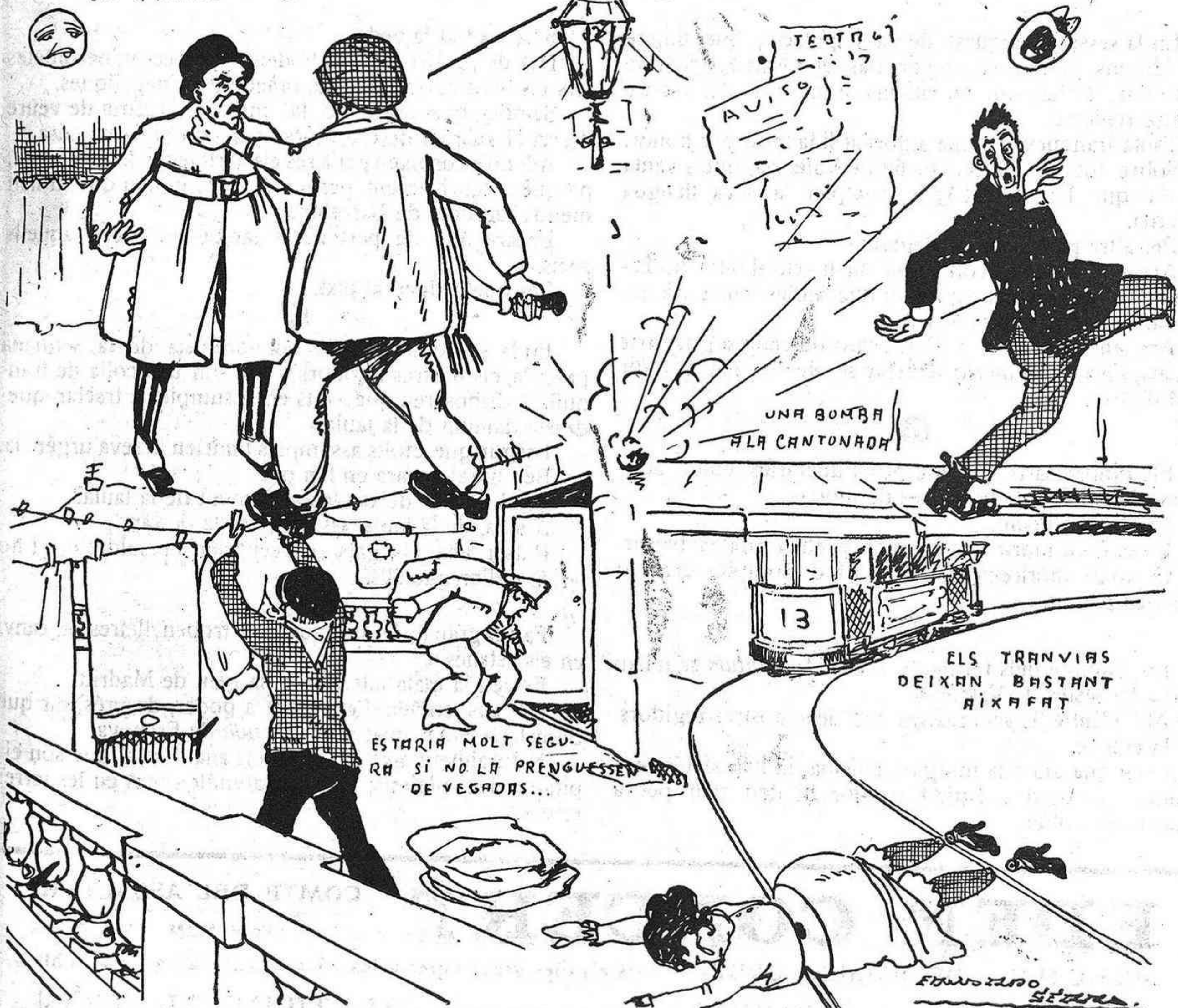

Ninots extemporanis, que havien d'ésser publicats l'endemà d'un famós viatge

PER POC TEMPS UN AUTO

UN ATRACO

UNA BOMBA
A LA CANTONADA

ESTARIA MOLT SEGU-
RA SI NO LA PRENGUÉSSEN
DE VEGADAS...

ELS TRANVIAS
DEIXAN BASTANT
AIXAFAT

Escenes edificants
que succeïen abans;

prò, d'ençà del faust succés,
no succeiran mai més.

FRANCISCO SERRA

TARTARIN A LES MASIES

—Si vol li vendré tres conills i vostè mateix se'ls mata a trets dins del corral.
—Pst!... No crideu gaire, que el gos és fi d'orelles i ho xerraria.

En la sessió inaugural de la Diputació, que tingué lloc dilluns passat, el senyor Bas, governador civil de Barcelona, declarà que no entenia ni un mot del nostre idioma regional.

Tanta franquesa en una autoritat li fa molt poc honor.

Sobre tot en un senyor fill de València, que's vanta de dir que ha oblidat per complet la seva llengua materna.

Per altra part, *mus* en alegrem.

Així el dia que'ns convingui dir-li «cul d'olla» ho farem amb totes les lletres; i com que no'ns entendrà, no aixecarà el sabre contra nosaltres.

Ara, en serio, senyor Bas: abans de venir a governar a Catalunya, *convindria* enterar-se de lo que vol dir «cul d'olla».

Els Empressaris de Pompes Funeraries volen augmentar els preus de les caixes de mort.

Fan bé de dir-ho.

Esperarem morir-nos quan els preus tornin a baixar.

O no'ns morirem mai, que, a fi de comptes, seria lo més ben pensat.

En Lamote dels Grinyols i els seus *tututs* se n'han anat a les festes de València.

Ah! També 'ls acompanya un dels nostres regidors. Ja entenc.

Com que ara a la murga municipal hi han afegit instruments de corda... aquest regidor hi deu anar per a tocar-hi el violón.

S'ha aixecat la veda.

Des de primer d'agost poden anar a caçar perdiuetes tots els bons aficionats a les pràctiques cinegètiques.

Sembla que ara, amb tal motiu, se hauria de veure desert el «Círcol de Caçadors» però no hi ha tal cosa.

Allí no's coneixen per a res els alçaments de les vedes... perquè... senzillament perquè és el casino en que hi han menos caçadors de Barcelona.

Encara que de perdiuetes també en cacen aquells socis.

Les que'ls duen al plat.

En la sessió de segona convocatòria de la setmana passada, els nostres regidors—que són una colla de tranquils,—disposaren que «tots els assumptes a tractar quedessin damunt de la taula.»

I segur que molts assumptes tindrien la seva urgència. Ben mirat encara en fan poc.

¿Què vol dir deixar-los al damunt de la taula?

A sota, de la taula, els haurien de deixar.

Potser així els gats se decidirien a resoldre'ls... i ho farien millor que ells.

Fa un grapat de dies que no's troben lletres de canvi en els estancs.

Es veu la mala intenció de la gent de Madrid.

No ens envien lletres per a poder, després, dir que Barcelona és la ciutat més *il·letrada* de Espanya.

Naturalment això ho diràn els analfabets, que són els pitjors dels il·letrats; i els que abunden més en les terres ermes.

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

:: TELÉFON NÚM 3332 A. ::

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2, tarda i a les 9 1/2 nit

AVUI DEBUT DE LA GOYESCA Y DE LA FAMOSA MATILDE ARAGÓN

VOGUE

Revista mensual de modas

La más popular y la mejor editada de
cuantas se publican en Europa y América

EDICIÓN ESPAÑOLA

84 páginas de texto y grabados con
preciosa cubierta impresa a varias tintas **Pesetas 2'50**

Obras del notable escritor **JOSÉ OLIVER BAUZA**

MONSIEUR JO...

SIMBOLO
ROMANCE

MADAMA GITANA

Un tomo 8.º

Ptas. 3

Un tomo 8.º

Ptas. 4

Un tomo 8.º

Ptas. 3'50

Gregorio Martínez Sierra

Tu eres la paz

NOVELA

Un tomo en 8.º

Ptas. 4'50

Gregorio Martínez Sierra

Cartas a las mujeres de España

Un tomo en 8.º

Ptas. 4'50

Obres de C. GUMA

Fruyta del temps.—Colecció de poesias, formant quatre tomets titolats: *Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa* y *Fruyta madura*: segona edició, il·lustrada. Cada tomet 0 60 de pesseta; tots junts. . . 2'40

L' amor, lo matrimoni y 'l divorci . . . 0'60

Del bressol al cementiri . . . 0'60

Buscant la felicitat . . . 0'60

Petóns y pessichs . . . 0 60

Barcelona en camisa . . . 0'60

Lo deú del sigle . . . 0'60

¿Home ó dona? . . . 0'60

La dona nua (*Moralment!*) . . . 0'60

Tipos y topes (*Colecció de retratos*) . . . 0'60

¿Guerra al cólera! *Instruccions pera combatrel* . . . 0'80

Cla y catalá. *Llissóns de gramática parda*. . . 0'60

Don Quijote de Valcarca . . . 0'60

¡Ecce-Homo! *Monólech en un acte y en vers*. . . 0'60

Mil y un pensaments.—Colecció de máximas y sentencias.—Un tomo de unas 100 páginas (agotada)

Lo Rosari de l' Aurora.—Album humorístich, ab caricaturas . . . (agotada)

Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona. 0'60

Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán. 0'60

Sobre las donas.—Polémica entre *C. Gumá* y *Fantástich*. . . 0'60

Gos y gat.—Juguet cómich en un acte y en vers. (agotada)

Vuyts y nous.—Ab lo *retrato* del autor. 0'60

Un cap-mas.—Juguet cómich en un acte y en vers. (agot.)

20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: *Tres micost* y *Un cessant*. . . 0'60

Lo pot de la confitura.—Colecció de poesias. (agotada)

La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa. 0'60

Cura de cristiá.—Juguet cómich en un acte y en vers (agot.)

Guia cómica de la Exposició Universal.—Un tomo de 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos. (agot.)

L' amor es cego.—Juguet cómich en un acte y en vers (agot.)

Cansóns de la flamarada.—Un tomo de 128 páginas. 1'50

Una casa de dispesas.—Juguet cómich en un acte. (agot.)

La primera nit.—(*Impressions de un nuvi*). 0'60

Lo día que 'm vaig casar.—(*Impressions de una*

nuvia). . . 0'60

Ensenyansa superior.—Juguet cómich en un acte (agot.)

Drapets al sol.—Escándol humorístich, il·lustrat. . . 0'60

Quinze días á la lluna.—Gatada en vers, il·lustrada. . . 3'60

Ni la teva ni la meva.—Comedia en 3 actes y en vers. 2'40

Un viatge de nuvis.—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

¿Quina dona vol vosté?—Humorada en vers, il·lustrada. 0'60

Lo primer día.—Juguet cómich líric, en un acte. . . 1'20

Art de festejar.—Catecisme amorós, en vers, il·lustrat per M. Moliné. . . 0'60

Guia del conquistador.—2.ª part del *Art de festejar*. 0'60

¿Colón ó Carnestoltes?—Ensarronada cómica municipal, il·lustració de M. Moliné. . . 0'60

¡Abaix lo existenti!—Disbarat cómich en un acte. (agot.)

Lo Marqués de Carquinyoll.—Juguet cómich en un acte. (agot.)

Una aventura de amor.—Il·lustrada per M. Moliné. . . 0'60

Pelegrins á Roma.—Viatje bufo-trágich en vers, il·lustrat. . . 0'60

¿Per qué no 's casan los homes?—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

¿Per qué no 's casan las donas?—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

Jesús María Joseph!—Juguet cómich en un acte. (agot.)

La salsa del amor. . . 0'60

Lo món per un forat.—Humorada en vers, il·lustrada. 0'60

¿Cóm se pesca un marit?—Humorada en vers, il·lustrada. (agot.)

De la Rambla á la manigua.—Aventuras d' un *re-servista*, il·lustradas. . . 0'60

Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, il·lustrada. 0'60

Un casament á proba.—Humorada en vers, il·lustrada. . . 9'60

La senyora de tothom.—Humorada en vers. . . 0'60

Lo llibre de las cent veritats.—Edició il·lustrada. . . 0'60

El peccat de Eva.—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

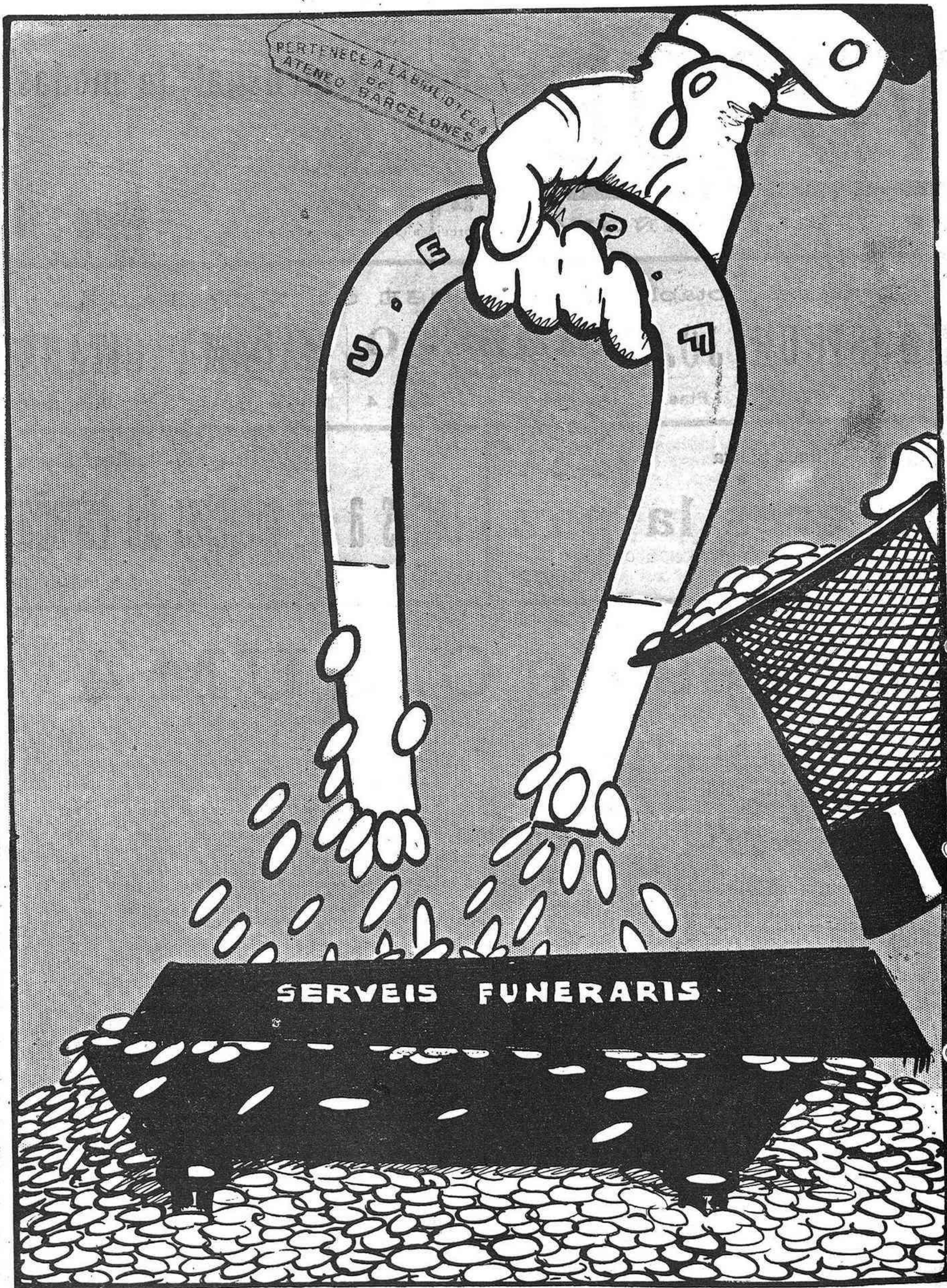
Agencia de matrimonis.—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

Entre faldillas y pantalóns.—Humorada en vers, il·lustrada. . . 0'60

Sota la parra.—Colecció de cantars . . . 0'60

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

LA MÁQUINA XUCLADORA

o Un abús que s'hauria d'acabar